

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Jana Ferneckého a Mgr. Aleše Sabola v právní věci

navrhovatelky: **Patnáctka náš domov – KDU-ČSL, Strana zelených, Naše Obec a nezávislí kandidáti**

jednající zmocněnkyní R. B.
bytem X

za účasti: 1. **Úřad městské části Praha 15**
sídlem Boloňská 478/1, Praha 15 - Horní Měcholupy

2. **M. F.**
bytem X

3. **L. K.**
bytem X

4. **P. K.**
bytem X

5. **P. P.**
bytem X

6. **M. F.**
Bytem X

7. **P. N.**
bytem X

8. **J. B.**
bytem X

9. **P. F.**
bytem X

10. **M. D.**
bytem X

11. **P. Š.**
bytem X

12. **I. T.**
bytem X

13. **R. D.**
bytem X

14. **P. P.**
bytem X

15. **M. P.**
bytem X

16. **M. P.**
bytem X

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

17. L. P.
bytem X
18. J. B.
bytem X
19. R. B.
bytem X
20. M. D.
bytem X
21. M. Š.
bytem X
22. Z. E.
Bytem X
23. L. J.
bytem X
24. M. H.
bytem X
25. J. P.
bytem X
26. K. K.
bytem X
27. J. V.
bytem X
28. M. W.
bytem X
29. D. H.
bytem X
30. J. K.
bytem X
31. V. B.
bytem X
32. M. N.
bytem X

o návrhu ze dne 7. 10. 2022 na vyslovení neplatnosti volby všech zvolených kandidátů
ve volbách do Zastupitelstva městské části Praha 15 konaných dne 23. 9. 2022 a 24. 9. 2022

takto:

- I. Návrh se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

Odůvodnění:

I. Obsah návrhu

1. Návrhem podaným dne 7. 10. 2022 se navrhovatelka domáhala vyslovení neplatnosti hlasování a volby kandidátů ve volbách do Zastupitelstva městské části Praha 15, konaných dne 23. 9. 2022 a 24. 9. 2022.
2. V návrhu uvedla, že napadá volby v celém volebním obvodu Praha 15, a to z důvodu neobvykle vysokého počtu odevzdaných neplatných hlasů a tím nesprávného sečtení odevzdaných hlasů a následně přepočtu na mandáty. Navrhovatelka rozvedla, že v obvodu Praha 15 bylo odevzdaných celkem 10 577 obálek, čemuž odpovídá počet 327 887 všech možných hlasů. Platných hlasů bylo celkem 294 932, což představuje 89,95% ze všech možných hlasů. To je výrazně méně, než je průměr všech městských částí hlavního města Prahy (92,06%). Po Praze 20 jde o nejvyšší počet neplatných hlasů na území hlavního města, přičemž tento počet je vysoký i v porovnání se srovnatelnými částmi Praha 14, Praha 7 či Praha 9. Vysoký počet neplatných hlasů tak vedl k omylu při sčítání hlasů a následně i počtu mandátů a tím i volby jednotlivých kandidátů. Navrhovatelka po soudu požadovala, aby rozhodl o neplatnosti hlasování a o přepočtu hlasů.
3. Soud tento návrh vyhodnotil jako návrh na vyslovení neplatnosti volby všech zvolených kandidátů, jelikož námitky mířily na fázi sčítání hlasů, nikoli vlastního hlasování (srov. níže).

II. Vyjádření účastníků

4. Úřad městské části Praha 15 (dále též „volební orgán“) ve svém vyjádření k návrhu ze dne 12. 10. 2022 uvedl, že volební obvod má celkem 23 okrsků, ve volebních komisích pracovalo celkem 170 osob. Zapisovatelé, předsedové a místopředsedové komisí byli proškoleni, samotný průběh voleb byl klidný. V sobotu 24. 9. 2022 navíc proběhla v přibližně polovině okrsků kontrola z Ministerstva vnitra, jež neshledala žádné pochybení. Volební orgán dále upozornil, že navrhovatelka byla vítězem voleb, získala nejvíc hlasů i mandátů. Potvrdil, že odevzdaných obálek bylo 10 577, což odpovídá počtu 327 887 všech možných hlasů. Jako platných bylo vyhodnoceno 294 932 hlasů, přičemž rozdíl v rozsahu přibližně 10% jde na vrub jak neplatných hlasovacích lístků, tak propadlých hlasů v důsledku rozhodnutí voliče, který nemusel využít všech 31 křížků (počet členů zastupitelstva). Pro ilustraci volební orgán poukázal na volební stranu KSČM, jež měla jen 12 kandidátů a obdržela 2 284 hlasů. Pokud voliči této strany dali hlas jen těmto 12 kandidátům, jedná se o 190 hlasovacích lístků a 3 610 propadlých hlasů.
5. Soud o průběhu řízení informoval i ostatní účastníky řízení, kterými jsou dle § 90 odst. 2 s. ř. s. kandidáti, jejichž volba byla napadena, tj. všichni zvolení kandidáti, celkem 31 osob, jejichž identifikační údaje byly soudu sděleny volebním orgánem. Kandidáti se k věci nijak nevyjádřili.
6. Navrhovatelka v replice ze dne 14. 10. 2022 v reakci na podání volebního orgánu uvedla, že tvrzení volebního orgánu o neopodstatněnosti návrhu není dle ní dostatečně odůvodněno a doloženo důkazy. Zdůraznila, že na návrhu trvá.

III. Posouzení návrhu

7. Úvodem soud zdůrazňuje, že návrh označený jako návrh na neplatnost hlasování a na neplatnost volby kandidáta posoudil s ohledem na jeho obsah pouze jako návrh na Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

vyslovení neplatnosti volby všech do zastupitelstva zvolených kandidátů. Soud připomíná, že mezi druhy volebních návrhů existuje „propustnost“ a volební soud má poměrně širokou volnost pro přehodnocení druhu návrhu podle skutečného obsahu podání (např. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích, ze dne 20. 11. 2006, č. j. 52 Ca 71/2006 - 38, č. 1055/2007 Sb. NSS, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2012, č. j. Vol 4/2012 - 39).

8. Navrhovatelka přitom neoznačila konkrétního kandidáta, jehož zvolení napadá, nebrojila proti vadám procesu hlasování (k tomu nic neuvedla), nýbrž poukazovala na možné pochybení při sčítání hlasů (indicii dle ní představuje vysoký počet neplatných hlasů). Domáhala se nadto nikoli opakování hlasování, ale provedení přepočtu hlasů. Jinými slovy platí, že pokud je možná vada volebního procesu shledávána v nesprávném sčítání hlasů, resp. rozdělení na mandáty, tvrzená vada by mohla být napravena přepočtem platných a neplatných hlasů a případně vyhlášením jiného výsledku voleb, nikoli opakováním celého hlasování.
9. Soud ověřil, že návrh byl podán včas, neboť byl soudu doručen před uplynutím desetidenní lhůty [§ 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o volbách do zastupitelstev obcí**“)] od vyhlášení celkových výsledků voleb ve Sbírce zákonů Státní volební komisí dne 27. 9. 2022 (srov. sdělení č. 280/2022 Sb., o vyhlášení a uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí konaných ve dnech 23. a 24. září 2022). Návrh byl podán osobou k tomu oprávněnou, neboť navrhovatelka byla volební stranou, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována, což soud ověřil z volební dokumentace předložené volebním orgánem (§ 90 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 60 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Za navrhovatelku přitom jednala k tomu oprávněná zmocněnkyně. Tento závěr se jednoznačně podává z předloženého zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce (městské části) zpracovaného Českým statistickým úřadem.
10. Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že návrh **není důvodný**.
11. Podle § 60 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí *„návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta“*.
12. Z judikatury správních soudů a Ústavního soudu vyplývá, že volební soudnictví je specifickou oblastí soudnictví, pro níž je žádoucí, aby volební soudy zachovávaly zdrženlivost při revizi výsledků voleb (podrobně k tomu srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04). Volební soud proto musí být při úvahách o zrušení volebního výsledku velmi zdrženlivý, přičemž vychází z presumpce správnosti volebního výsledku. K vyslovení neplatnosti by měl přistoupit jen tehdy, dospěl-li by k pevnému přesvědčení, že ustanovení volebního zákona byla porušena způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek voleb.
13. Volební soudnictví v České republice nadto nezná absolutní vady volebního procesu, tj. takové porušení ustanovení volebního předpisu, které by mělo za následek automatické vyslovení neplatnosti voleb, volby kandidáta nebo hlasování. Všechny možné vady a pochybení je v tomto smyslu třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledky voleb do zastupitelského orgánu jako takového nebo na výsledky volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování. Úprava

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

ověřování voleb je založena na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru.

14. Na těchto východiscích stojí též ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004 - 12, č. 354/2004 Sb. NSS) která v obecné rovině definuje tři základní předpoklady pro vyhovění volební stížnosti takto: (i.) nezákonnost, tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona, popř. zákonů souvisejících; (ii.) vztah mezi touto nezákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno volební stížností a (iii.) zásadní intenzita této protizákonnosti. V současné době již přitom v důsledku přijetí zákona č. 322/2016 Sb., nepostačí jen pravděpodobnost ovlivnění voleb, ale je nutné prokázat, že skutečně došlo k hrubému ovlivnění voleb.
15. Se zřetelem ke shora popsaným mezím přezkumu, jimiž je volební soudnictví ovládáno, soud předesílá, že pro úspěch návrhu nepostačuje pouhé vyjevení podezření, nýbrž je skutečně nezbytné, aby navrhovatelka soudu předestřela konkrétní důvody, proč považuje volební výsledky za nesprávné. Předpoklad, že volební výsledek odpovídá vůli voličů, má totiž zásadní dopad na rozsah nároků kladených na navrhovatelku, jakož i vyžadovanou intenzitu pochybností či přímo volebních vad. Je to totiž ten, kdo volební vadu namítá (navrhovatel), kdo musí prokázat, že k pochybení došlo a že takové pochybení rovněž mělo náležitou intenzitu. Funkce volebního soudu nemůže být vykládána tak široce, že by měly soudy nahrazovat či doplňovat činnost volebních orgánů jen na základě pouhé neprokázané či spekulativní námitky (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006 - 51).
16. To samozřejmě neznamena, že by na navrhovatele měly být kladeny přehnané požadavky. Judikatura dovodila, že soud může v případě pochybností o správnosti volebních výsledků k provedení důkazů, resp. přepočtu hlasů přistoupit i sám, a to pokud se ve věci vyskytne tzv. „zvlášť významná indicie“, která je způsobila vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb (viz již citované usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. Vol 82/2006).
17. Za zvlášť významné indicie ovšem zpravidla nelze považovat v zásadě spekulativní úvahy týkající se například podezřele nízkého či vysokého počtu hlasů pro tu či onu volební stranu ve vztahu k jiným okrskům, obdobně ani výrazný nepoměr neplatných hlasů mezi okrsky (viz např. usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky Liberec ze dne 5. 11. 2018, č. j. 64 A 18/2018 - 31). Muselo by jít skutečně o podstatné a nápadné nesrovnalosti mezi výsledky stran (kandidátů) v jednotlivých okrscích, resp. o podstatný a *prima facie* podezřelý nepoměr „neplatných“ hlasů (srov. níže) mezi okrsky či přímo volebními obvody.
18. Z tvrzení navrhovatelky a jí předložené tabulky ovšem nevyplývá, že by se volební výsledky v Praze 15 z pohledu poměru platných hlasů k celkovému počtu hlasů, jež mohly být ve volbách odevzdány, kvalifikovaným způsobem vymykaly výsledkům z jiných volebních obvodů (městských částí). Sama navrhovatelka poukázala na to, že průměrný podíl platných hlasů k celkovému počtu všech možných hlasů byl na území hl. m. Prahy 92%, zatímco v Praze 15 „jen“ 89,95%. Na tom soud neshledává nic podezřelého či neobvyklého; je zřejmé, že se počet platných hlasů v Praze 15 „městskému“ průměru nijak nevymyká. Tím spíše, pokud navrhovatelka sama připouští, že ve volebním obvodu Praha 20 byl poměr platných hlasů ještě nižší.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

19. Tato tvrzení tak podle soudu nepředstavují onu zvlášť významnou indicii, jež by zakládala důvodné pochybnosti o správnosti volebních výsledků ve volebním obvodu Praha 15 a vedla soud k přepočtu odevzdaných hlasů. Obzvláště tak tomu není v situaci, kdy navrhovatelka nepoukazuje ani na konkrétní pochybení (přestože nepochybně měla možnost vyslat své zástupce do okrskových volebních komisí), ani na dílčí okrsek či okrsky, v nichž by se výsledkyjevily podezřele. Namísto toho toliko obecně poukazuje na výsledky ve volebním obvodu jako celku. Soud nepovažuje za představitelné, aby k pochybením docházelo napříč celým obvodem a všemi jeho okrsky, přinejmenším tomu nic nenasvědčuje.
20. V této souvislosti považuje soud za potřebné dodat, že problém zde existuje již v samotném předpokladu navrhovatelky, že vysoký počet „neplatných“ hlasů je automaticky podezřelý. V projednávané věci totiž, jak správně poukázal volební orgán, může jít (a nepochybně také jde) především o nevyužité hlasy voličů, ne hlasy nutně neplatné – těch může být výrazná menšina. To souvisí se způsobem hlasování v obecních volbách, kdy mají voliči k dispozici určitý počet hlasů, které mohou, ale také nemusí využít. Soud zde odkazuje na § 34 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, který popisuje možnost tzv. panašování, tedy volby kandidátů napříč listinami, resp. volby kandidátů vedle volební strany (voliči mají k dispozici tolik hlasů, kolik se volí členů zastupitelstva). Tuto skutečnost volební dokumentace nezachycuje a poměr mezi nevyužitými a skutečně neplatnými hlasy z ní proto nelze bez dalšího seznat. Soud tak mohl ze zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva a zápisů o průběhu a výsledku voleb v jednotlivých okrscích, jež si od volebního orgánu vyžádal, ověřit jen zaznamenaný počet voličů (počet vydaných a odevzdaných obálek) a počet platných hlasů odevzdaných pro každou volební stranu a jednotlivé kandidáty, nikoli však hlasy neplatné.
21. To ovšem se zřetelem k výše uvedenému neznamena, že by snad bylo možné považovat hlasy v počtu odpovídajícím rozdílu mezi skutečně platnými hlasy (294 932) a teoretickým počtem všech v úvahu přicházejících hlasů (tj. 10 577 odevzdaných hlasovacích lístků x 31 členů zastupitelstva = 327 887) za hlasy neplatné. Neplatné a nevyužité hlasy nelze směšovat. Právě množství nevyužitých hlasů přitom soud považuje za logické vysvětlení onoho rozdílu ve výši 32 955, čímž jsou vysvětleny i možné pochybnosti navrhovatelky.
22. Soud tak uzavírá, že v nyní posuzované věci neshledal žádnou vadu volebního procesu či indicii, jež by byla s to zpochybnit správnost vyhlášeného výsledku voleb do Zastupitelstva městské části Praha 15. Proto návrh zamítnul.
23. O návrhu soud rozhodl v zákonem stanovené lhůtě bez nařízení jednání ve smyslu § 90 odst. 3 s. ř. s.
24. Podle § 93 odst. 4 s. ř. s. nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Toto usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 26. října 2022

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.